

ИНФОРМАЦИЯ

Хуманно отношение към бременни животни по време на клане, какви са причините за да се стигне до това

Панелът по здравеопазване и хуманно отношение към животните на Европейския орган по безопасност на храните (EFSA) е разгледал проблемите, които се отнасят за клане на бременни животни в страни от Европейския Съюз (ЕС). Тяхното научно виждане, което обхваща сектора на млечни крави, телета за месо, свине, коне, овце и кози ни дава нови научни примери по отношение на брой бременни животни, които са заклани в европейски кланици, защо се е наложило тяхното клане и дали техните зародиши са чувствителни на болка, дистрес и дискомфорт.

Експертите представят практически насоки за намаляване на бройката бременни животни, които са с предназначение за клане.

Това научно становище е поискано от Дания, Германия, Холандия и Швеция, като то ще бъде изпратено до всички държави членки (ДЧ) като ръководство за подобряване на хуманното отношение в Европа.

Използвана методология

Използвани са следните методи:

- Преглед на ограничената литература, която съществува по тази тема
- Наблюдение от посещението на 100 кланици в десет различни ДЧ (Белгия, Естония, Латвия, Литва, Холандия, Норвегия, Португалия, Испания, Швеция и Швейцария) и обобщаване на данните колко бременни животни са заклани и в кой период от бременността са били. *Съгласно Регламент (ЕО) 1/2005 на Съвета, относно защита на животните по време на транспортиране и свързаните с това операции, в Приложение I, Глава I Годност за транспортиране е написано, че „не се считат за годни животни, които са бременни женски индивиди, за които 90% или повече от очакваното времетраене на бременността вече е отминало или женски индивиди, които са родили през предходната година“.* За целта са били използвани експерти с познания в областта на физиология, ембриология, хуманна медицина.

Как се тълкува *Експертно Извличане на данни (ЕИД)*?

- Експертното извличане на данни е системен, документален и подлежащ на преразглеждане процес с цел събиране на съдебни решения от експертите.

- EFSA има нужда от ЕИД, когато разполага с ограничени доказателства за оценка.
- Съществуват различни методи за постигане на безпристрастност от експертите. Те включват подробни протоколи на експертни оценки в областите безопасност на храните и обучение на учени и външни експерти с цел осигуряване на последователен подход. Данните включени в доклада са взети от местата на тръгване (товарене на животните), от пунктовете за почивка и от кланиците където са били разтоварени за клане.

Швеция, Италия, Франция, Полша, Испания, Румъния, Гърция, Ирландия, Обединеното Кралство и Белгия са направили проучване, като са използвали данни от кланици и тези данни са били предоставени на EFSA от контактните точки на ДЧ по Регламент 1099/2009/ЕС. Проучването е било направено с предварително разработен въпросник с 6 въпроса, който бизнес оператора към съответната кланица е трябвало да попълни. Това е било направено по проект на Германия „Проучване на процент бременни животни заклани в кланици и причините за тяхното клане“.

Защо се изпращат за клане бременни животни?

За самите фермери може да не е ясно, че техните животни са бременни, поради:

- Липса на контрол по отношение на развъждането
В много от фермите няма необходимото оборудване за изследване бременността на животните (подвижен ехограф или тестове за бременност) и по този начин фермера не е сигурен кое животно е бременно и кое не.
- Не успешно осеменяване
Много от фермерите разчитат на естественото осеменяване, като отглеждат заедно, на едно място мъжките и женските животни.
- Не записване или загуба на данни по веригата за заплождане, осеменяване, бременност, пресушаване, въобще целия цикъл от заплождане от раждане.
В много от фермите, персонала не е достатъчно обучен да води и съхранява записи (дневник) на осеменяването/заплождането.

Могат ли зародишите¹ на селскостопанските животни да изпитват болка, стрес или дискомфорт?

Експертите са се съгласили, че през първите две трети от бременността животинските зародиши нямат болка, стрес или дискомфорт, тъй като съответните анатомични и неврологични структури се развиват едва през последната трета от бременността.

Оценената вероятност зародишите на животните да получат болка през последната трета от бременността са описани в двата сценария по-долу:

- Най-вероятният сценарий (с вероятност от 66-99%) е, че животните не изпитват болка по време на последната трета от бременността. Това се дължи главно на фактори като механизмите в мозъка, които потискат способността да се изпитва болка, ниски нива на кислород в системата на зародиша и това, че зародишите са в състояние на сън за голяма част от времето по време на бременността.
- Най-малко вероятен сценарий (1-33% вероятност) е, че животните изпитват болка. Това се основава на възможна интерпретация на откритата електрическа активност в мозъците на зародишите и тяхната способност да реагират на външни стимули.

¹ 1. В случая - неродените малки (потомци) на бозайниците, имащи основна структурна прилика с възрастното животно, а при хората, неродените малки от края на осмата седмица след зачеването (преди осмата седмица се нарича ембрион) до момента на раждане.

Какво е възможност или вероятност?

Възможността е вероятността да настъпи конкретно събитие или измерена стойност да попадне в определен диапазон. Научният комитет на ЕОБХ временно одобри скала за количествено определяне на възможността от несигурни резултати. Ако оценителите смятат, че заключението е много вероятно (90-99% вероятно), лицата, отговорни за вземането на решения, и обществеността могат да имат висока степен на доверие в мерки, които са в съответствие с това заключение. Ако резултатът е "толкова вероятно, че не" (33-66% вероятно), вземащият решения може да бъде по-малко убеден в зависимост от по-голямата тежест на други не-научни фактори (например социални или икономически) и може да е по-склонен да предприеме предпазни мерки, освен ако няма възможност за намаляване на несигурността (например чрез нови изследвания). Ако оценителите смятат, че заключението е много малко вероятно (1-10% вероятно), лицата, вземащи решения, могат да му придадат малко значение, когато избират как да продължат.

Колко бременни животни са заклани в Европа през последната трета от бременността?

Съгласно експертната оценка на ЕОБХ средно 3% от млекодайните крави, 1,5% от говедата за месо, 0,5% от свинете, 0,8% от овцете и 0,2% от козите в ЕС са заклани през последната трета от бременността. Експертите не могат да изчислят стойностите за коне поради липса на информация.

Мерки за намаляване на клането на бременни животни

Експерти на ЕОБХ излагат практически мерки за намаляване на броя на закланите бременни животни.

- Прилагане на мерки за подобряване на здравето на животните в стопанството и следователно намаляване на непланираното клане поради заболявания.
- Прилагане на управленски практики, като разделно настаняване за отглеждане на мъжките и женските животни и подобряване на ръзвъдните практики.
- Установяване на бременността на всички животни, за да се гарантира, че те не са изпратени за клане през последната трета от бременността.
- Информацията за диагностицирането на бременността следва да е налице в документацията, придружаваща животните по време на продажбата на фермерите.
- Прилагане на стратегии за образование и комуникация за земеделските стопани относно превантивните мерки.
- Да се предприемат изследвания за подобряване на точността на бързото тестване на бременността на място във фермата, особено за диагностицирането на по-късни етапи на бременността при дребните преживни животни и прасетата.

Източник:

EOBX EXPLAINS ANIMAL WELFARE WELFARE INSIGHTS ON SLAUGHTER OF PREGNANT ANIMALS

doi:10.2805/270833

ISBN 978-92-9199-991-0

© European Food Safety Authority, 2017. Reproduction is authorised, except for commercial purposes, provided that the source is acknowledged.
www.EOBX.europa.eu

Изготвили:

д-р Мадлен Василева

главен експерт

Център за оценка на риска по хранителната верига

д-р Силвия Пеева

Главен експерт в Център за оценка на риска по хранителната верига

31.05.2017 г.

Център за оценка на риска по хранителната верига